ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _14_

«_06_» _02_ 2024_ թ.

ՄՀ/բ 132 ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **031301.00.6 Հոգեբանություն**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6 ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ հոգեբանության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Մանկավարժության և հոգեբանության
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ առկա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա 2-րդ, 2-րդ կիս
հեռակա _______

Դասախոս(ներ)՝ Պարգև Գևորգյան Լյուդմիլա Դանիելյան
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ pargevgevorgyan007@gmail.com
lyuda_danielyan@mail.ru

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում …………………………………………………	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները ……………………………………………………………	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները ……………………………………………………………………………………………...	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ………………………………………………………	3
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ………………………………………………………………………………………	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ………………………………………………………………………………………	6
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները …………………………………………………....	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ………………………………………………………………………	7
9.	Ուսումնառության մեթոդները ……………………………………………………………...…	7
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ………..	8
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ……………………...……………	9
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………………..…………	10
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	10
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ……………………………………………………………….	14
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ………………………………………………………………………………………	-
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ………………………	17
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում……………………………………	19
14.	Գնահատում…………………………………………………………………………………………	20
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում…………………………………………………	20
14.2.	Հարցաշար…………………………………………………………………………………	20
14.3.	Գնահատման չափանիշներ…………………………………………………………………	22
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ……………………………………..…………………	24

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Մանկավարժություն» դասընթացը կարևորվում է դաստիարակության և ուսուցման բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **031301.00.6 ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ** կրթական ծրագրերի ուսումնական պլանի «**Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ»** կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն

Օգնել ապագա ուսուցիչներին ձեռք բերելու մանկավարժական տեսական գիտելիքներ և ձևավորել անհրաժեշտ կարողություններ և հմտություններ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են .

1.Սովորողներին զինել մանկավարժության օբյեկտի, առարկայի, և կատեգորիաների իմացությամբ:

2.գիտելիքներ տալ անձի զարգացման և ձևավորման գործընթացի մասին, հենվելով տարիքայի առանձնահատկությունների վրա:

3.Ձևավորել մանկավարժական գործընթացի արդյունավետ իրականացման կարողություններ և հմտություններ:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.

«Մանկավաժություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների դպրոցական դասընթացներից ձեռք բերած գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների առկայությունը, ինչպես նաև «Տարիքային ֆիզալոգիա» և «Հոգեբանություն» առարկաների գիտելիքները:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Մանկավարժություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Գիտելիք

- *մանկավարժության առարկան, հիմնական հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները,*
- *մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները,*
- *անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները,*
- *անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը,*
- *կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը,*

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- *ուսուցման գործընթացի էությունը,*
- *ուսուցման սկզբունքները,*
- *ուսուցման մեթոդները և միջոցները,*
- *ուսուցման կազմակերպման ձևերի էվոլյուցիոն զարգացումը,*
- *դասը որպես ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև,*
- *ուսուցման գործընթացի ախտորոշումն ու վերահսկումը,*
- *ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում,*
- *դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը,*
- *դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները,*
- *դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները,*
- *դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը,*
- *դաստիարկության բաղադրամասերը,*
- *դպրոցավարություն,*
- *տնօրենի գործառույթները*
- *դպրոցում գործող խորհուրդները:*
-

Հմտություն

- *ներկայացնել մանկավարժության հիմնական հասկացությունները,*
- *արդյունավետ օգվտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից,*
- *իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները,*
- *իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը,*
- *իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը,*
- *ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը,*
- *ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները,*
- *կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները,*
- *արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում,*
- *տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային,*
- *տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին:*

Կարողունակություն

- *մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը,*
- *տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն*
- *ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը,*
- *ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմաստավորմանը,*
- *տնօրենի, փոխտնօրենների, ուսուցիչ-դաստիարակի կոմպետենցիաների գաղափարազրմանը*
- *մանկավարժական վարպետությանը:*

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

1. *վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,*
2. *կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն,*
3. *հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,*
4. *մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,*
5. *տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն,*
6. *մանկավարժական խնդիրների լուծում,*
7. *որոշումների ընդունում:*

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

1. *գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,*
2. *հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,*
3. *սովորելու ունակություն,*
4. *նոր իրավիճակներին հարմարվելու ունակություն,*
5. *նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,*
6. *առաջնորդի հատկություններ,*
7. *ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,*
8. *նախագծեր մշակելու և դրանք կառավարելու ունակություն,*
9. *նախաձեռնողականություն և ձեռներեցություն,*
10. *որակի կարևորության գիտակցում,*

հաջողության ձգտում:

<u>Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)</u>

1. *դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն,*
2. *հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,*
3. *համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,*
4. *ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,*
5. *հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,*
6. *կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,*
7. *ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն,*
8. *հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական դիտարկիչ միջոցների արդյունքները:*
9. *դրսևորել ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում,*
10. *քննադատորեն գնահատել և մեկնաբանել տեսության ու պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները,*
11. *տիրապետել ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանալ մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,*
12. *ունակ լինել ուրույն, թեկուզ և փոքր ներդրում կատարելու տվյալ առարկայական ոլորտում,*
13. *ցուցաբերել ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլոտում գործունեություն ծավալելիս,*
14. *տիրապետել տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:*

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԻՐԱԿԱՆԱՑ ԾՐԱԳՐԻ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԿՈՄՊԵՏԵՆՑԻԱՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ.

- առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն,
- ուսուցման բարենպաստ միջավայր ստեղծելու կարողություն,
- մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության գիտակցում:

Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական միջանձնային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՄԶԿ) ձևավորմանը:

1. *քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,*
2. *թիմային աշխատանք,*
3. *միջանձնային ունակություններ,*
4. *միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն,*
5. *այլ ոլորտների փորձագետների հետ շփվելու ունակություն,*
6. *բազմաձևության և բազմամշակութայնության ընդունում,*
7. *միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն,*
8. *բարոյական արժեքներ:*

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Մանկավարժություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մանկավարժության մասնագիտական գործունեության ընթացքում, գիտահետազոտական լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և ուսումնադաստիարակչական գործունեության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	**4 կրեդիտ/120 ժամ**	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն	30	
Գործնական աշխատանք	26	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	64	
Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ընթացիկ քննություն	

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[4] .
   - Դասախոսություն
   - Գործնական, լաբորատոր աշխատանք
   - Ինքնուրույն աշխատանք

   Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝
   - Ռեֆերատ – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
   - Կլոր սեղան – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի , ուհամադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
   - Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

   - Հարցի նախապատրաստման մոդել –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
   - Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
   - Աշխատանքային տետր – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
   - Զեկույց – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
   - **Մանկավարժական խնդիր-առաջադրանքներ , իրավիճակներ –պրոբլեմային իրավիճակ է, որն առաջանում է աշակերտների, աշակերտի և ուսուցչի, ուսուցչի և ծնողի միջև փոխհարաբերությունների ընթացքում:**

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[6] դասախոսության տարբեր ձևեր / դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում և այլն /

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում:

---

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը` ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Մանկավարժության առաջացումը. օբյեկտը, առարկան և խնդիրները	2				
2.	Անձնավորության զարգացման գործընթացը	2		2		
3.	Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ	2		2		
4.	Ուսուցման գործընթացի էությունը, սկզբունքները	2		2		
5.	Ուսուցման մեթոդները	4		4		
6.	Դաստիարակության գործընթացի էությունը	2		2		
7.	Դաստիարակության սկզբունքները	2		2		
8.	Դաստիարակության մեթոդները	4		2		
9.	Աշակերտական կոլեկտիվի ձևավորումը	2		2		
10.	Բարոյական դաստիարակություն	4		2		
11.	Աշխ., ֆիզ., գեղ., սեռ. և այլ դաստիարակություններ	2		2		
12.	Դպրոցի կառավարման հիմունքներ	2		2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		30		26		

[8] Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն,	Ե.2004
2.	Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն	
3.	Գ. Ե. Ղույումչյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք	Ե. 2005
4.	Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2,	Ե. 1986
5.	Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ,	Ե.1976
6.	Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժական ընդհանուր հիմունքներ,	Ե.1999
7.	Լեոնտև, Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները,	Ե. 1968
8.	А. С. Макаренко, Педагогическая по эма,	М. 1979
9.	Сластенин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Шиянов Е. Н., Педагогика,	М., 2004
10.	И. П. Подласый, Педагогика,	М. 2003
11.	Б. П. Ес ипова, Основы дидактики,	М. 1967
12.	КрыШвенко . л. П Педагогика	М. 2005
13.	А.С. Агафонова «Практикум по общей педагогике»	Москва, Санкт-Петербург 2003
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		

1.	Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա»,	Երևան, 1962թ.
2.	Ժ.Ժ. Ռուսսո «Էմիլ կամ դաստիարակության մասին», 2 հատոր,	Երևան, 1960թ.,1962թ..,
3.	Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկեր», 2 հատոր,	Երևան, 1958թ., 1959թ.
4.	Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներին»	
5.	Մանուկ Մկրտչյան՝ՀՀ կրթակարգը և պետական չափորոշիչները՝	Երևան,2004
6.	Ա.Մ.Մանուկյան, Մ.Մ.Մանուկյան, Մանկավարժական տեխնիկա և տեխնոլոգիա	Երևան, 2000
7.		
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	*Մանկավարժության առաջացումը. օբյեկտը, առարկան և մեթոդները*	1.Մանկավարժության ծագումն ու զարգացումը, օբյեկտը, առարկան, խնդիրները 2.Մանկավարժության հիմնական հասկացությունները, գիտահետազոտական մեթոդները	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,11,
2.	Անձնավորության ձևավորման	Ժառանգականություն, միջավայր, դաստիարակություն:	2	ՊԳ 1,2,3,4,5,7,9,10,ԼԳ 2

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	գործընթացը	Տարբեր տարիքային խմբերի ընդհանուր բնութագրերը: Տարիքային շրջաբաժանումը ժամանակակից մանկավարժության մեջ		
3.	Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ	Դաստիարակության նպատակի վերաբերյալ դասական մանկավարժների մոտեցումները	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,
4.	Ուսուցման գործընթացի էությունը, սկզբունքները	Դիդակտիկայի առարկան, խնդիրները, հիմնական հասկացությունները: Ուսուցման գործընթացի գործառույթները	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,11,ԼԳ 1,3
5.	Ուսուցման մեթոդները	Ուսուցման մեթոդներ, դասակարգումը, խոսքային, գործնական և զննական մեթոդներ	4	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,11, ԼԳ1,3
6.	Դաստիարակության գործընթացի էությունը	1.Դաստիարակության ծագումը, հասարակական-պատմական բնույթը: Դաստիարակության իմաստները, վերադաստիարակություն, իֆքնադաստիարակություն, բնութագրական հատկանիշները, Դաստիարակության գործընթացի հիմնական օրինաչափությունները; Դաստիարակության գործընթացի շարժիչ ուժերը: Դաստիարակության գործընթացի	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,12,ԼԳ2

		հիմնական առանձնահատկությունները		
7.	Դաստիարակության սկզբունքները	Դաստիարակչական գործընթացի սկզբունքները, դրանց ներկայացվող պահանջները: Մարդասիրություն, բնահարմարություն, տարիքի հաշվառում, ներգործությունների միասնություն, սկզբունքներին ներկայացվող պահանջները	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,13,
8.	Դաստիարակության մեթոդները	Դաստիարակության մեթոդների ընդհանուր բնութագիրը: Ընդհանուր հասկացողություն դաստիարակության մեթոդների, հնարների և միջոցների մասին: Դաստիարակության մեթոդների կիրառման արդյունավետության պայմանները: Դաստիարակության մեթոդների ժամանակակից դասակարգումը:	4	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,
9.	Աշակերտական կոլեկտիվի ձևավորումը	Դաստիարակության ձևերը, կոլեկտիվի առանձնահատկություններ, զարգացման փուլեր, միջանձնային հարաբերություններ, հեռանկարային գծեր, զուգահեռ ներգործություն	2	ՊԳ 1,2,3,4,8,9,10,
10.	Բարոյական դաստիարակություն	Հասկացողություն բարոյական	4	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,ԼԳ4

		դաստիարակության մասին: Բարոյական դաստիարակության նպատակը, խնդիրները և բովանդակությունը: Բարոյական դաստիարակության ուղիներն ու միջոցները: Բարոյական զգացմունքների դաստիարակումը: Աշակերտների սեռական դաստիարակություն:		
11.	Աշխ., ֆիզ., գեղ., սեռ. և այլ դաստիարակություններ	Հասկացողություն գեղագիտության և գեղագիտական դաստիարակության մասին: Գեղագիտական դաստիարակության խնդիրները և բովանդակությունը: Գեղագիտական դաստիարակության մեթոդները և միջոցները: .Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես գեղագիտական դաստիարակության միջոց: Ստեղծագործական ընդունակությունների զարգացումը և գեղագիտական գործունեության կազմակերպումը: Աշխատանքային դաստիարակության հիմնական խնդիրները, բովանդակությունը: Աշակերտների աշխատանքային գործունեության կազմակերպումը:	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,
12.	Դպրոցի կառավարման հիմունքներ	Ժողովրդական կրթության կառավարման ու ղեկավարման ընդհանուր հիմունքներ: Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ղեկավարումը: Ուսուցիչը	2	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,

		դպրոցի կառավարման համակարգում: Աշխատանքների պլանավորում, ղեկավարման ոճեր		

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Անձնավորության ձևավորման գործընթացը	Անձնավորության էությունը: Զարգացում և ձևավորում: Անձնավորության ձևավորման գործոնները: Զարգացման տարիքային պարբերացումը:	2	ռեֆերատների ընթերցում և քննարկում	ՊԳ 1,2,3,4,5,7,9,13,
2.	Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ	Հասկացություն նպատակի մասին: Դաստիարակության նպատակի պատմական զարգացումը և ներդաշնակության էությունը:	2	Ինքնուրույն ուսումնասիրություններ	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,
3.	Ուսուցման գործընթացի	ՌՒսուցման էությունը և	2	Ռեֆերատների քննարկում,	ՊԳ

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	էությունը, սկզբունքները	մեթոդաբանական հիմքերը: Դասավանդման Էությունը: Ուսուցման գործընթացի գործառույթները: Ուսուցման գործընթացի շարժիչ ուժերը Գիտելիքների յուրացման համակարգը:		քարտեզագրման մեթոդով աշխատանք	1,2,3,4,9,10,11,12ԼԳ1
4.	Ուսուցման մեթոդները	Ուսուցման մեթոդների էությունը և դասակարգումը: Խոսքային մեթոդներ, զննական մեթոդներ, գործնական մեթոդներ	4	Սխեմայով կազմել մեթոդները	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,11 ԼԳ1,3
5.	Դաստիարակության գործընթացի էությունը	դաստիարակության էությունը և առանձնահատկությունները, շարժիչ ուժերը, օրինաչափությունները, դաստիարակվածության չափանիշները:	2	Հարցում, ինքնաստուգում	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,
6.	Դաստիարակության սկզբունքները	Սկզբունք տերմինի սահմանումը: Դաստիարակության սկզբունքներին ներկայացվող պահանջները: Սկզբունքները որպես համակարգ:	2	Աղյուսակներով աշխատանք	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,

7.	Դաստիարակության մեթոդները	Հասկացություն մեթոդի և հնարի մասին, դրանց հարաբերակցությունը: Մեթոդների բնութագիրը:	4	Խմբային աշխատանք	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,
8.	Աշակերտական կոլեկտիվի ձևավորումը	Կոլեկտիվի սահմանումը: Կոլեկտիվի կառուցվածքը: Կոլեկտիվի ձևավորման փուլերը և զարգացման հեռանկարային գծերը: Կոլեկտիվ և անձնավորություն:	2	Ինքնուրույն ուսումնասիրություններ	ՊԳ 1,2,3,4,8,9,10,
9.	Բարոյական դաստիարակություն	Բարոյականություն և բարոյական դաստիարակություն: Բարոյական դաստիարակության բարոյագիտական հիմքերը: Բարոյագիտական նպատակը, խնդիրները, ուղիները և միջոցները:	4	Ռեֆերատների քննարկում, ինքնաստուգում	ՊԳ 1,2,3,4,9,10,ԼԳ2,4
10.	Աշխ., ֆիզ., գեղ., սեռ. և այլ դաստիարակություններ	Գեղագիտական դաստիարակության խնդիրները և բովանդակությունը: Գեղագիտական դաստիարակության մեթոդները և միջոցները: .Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես գեղագիտական	2	Խմբային աշխատանք	

		դաստիարակության միջոց: Աշխատանքային դաստիարակության հիմնական խնդիրները, բովանդակությունը: Աշակերտների աշխատանքային գործունեության կազմակերպումը:			
11.	Դպրոցի կառավարման հիմունքներ	Ժողովրդական կրթության կառավարման ու ղեկավարման ընդհանուր հիմունքներ: Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ղեկավարումը: Ուսուցիչը դպրոցի կառավարման համակարգում:	2	Ինքնուրույն ուսումնասիրություններ	

12.3.

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[12]
1.	Դասընթացն ավելի մատչելի դարձնելու նպատակով առաջակում ենք խնդիր առաջադրանքներ, տարբեր իրավիճակներ, որոնց պատասխանները հնարավորություն են տալիս ստուգելու ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները և այն կիրառելու հնարավորությունները	Իրավիճակների ստեղծում, լուծման ուղիների առաջադրում	**Կլոր սեղան** **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** **Զեկույց**	10 շաբաթ	Գրավոր; Աշխատանքի կազմակերպում և ներկայացում	Գրականության ցանկը ըստ թեմաների ընտրության
2.	Առաջարկում ենք նաև ներկայացնել տարբեր ֆիլմերի, ստեղծագործությունների դաստիարակչական արժեքները/ըստ ցանկության/	Ֆիլմերի ստեղծագործական մոտեցումը ի հայտ բերել	**Կլոր սեղան** **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** **Զեկույց**	10 շաբաթ	Գրավոր; Աշխատանքի կազմակերպում և ներկայացում	Գրականության ցանկը ըստ թեմաների ընտրության

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Առաջարկում ենք նաև ներկայացնել տարբեր ֆիլմերի, դաստիարակչական արժեքները/ըստ դասընթացի թեմատիկայի/	Ֆիլմերի դաստիարակչական մոտեցումը իհայտ բերել	**Կլոր սեղան** **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** **Զեկույց**	10 շաբաթ	Գրավոր; Աշխատանքի կազմակերպում և ներկայացում	Գրականության ցանկը ըստ թեմաների ընտրության

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան 211, 208, 3, 4
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	SMART գրատախտակ, համակարգիչ
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչ, համացանց
Համակարգչային ծրագրեր	Դասախոսությունների նյութերի, գործնական, սեմինար պարապունքների ուսումնական և գիտական տեսաֆիլմերի ցուցադրում, սխեմաների դիտում
Այլ	Աշխատանք համակարգչի հետ՝ կրթական ռեսուրսների օգտագործմամբ

[13] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է **քննությամբ:**

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:[15]

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մանկավարժության առարկան և խնդիրները
2. Մանկավարժության հիմնական հասկացությունները
3. Դաստիարակությունը որպես հասարակական երևույթ: Նրա օրինաչափությունները
4. Մանկավարժական գիտության մեթոդաբանական հիմունքները
5. Մանկավարժության կապը փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի, հոգեբանության, ֆիզիոլոգիայի և այլ գիտությունների հետ
6. Գիտամանկավարժական հետազոտության մեթոդները

---

[14]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

[15] Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

7. Անձի զարգացման շարժիչ ուժերը և օրինաչափությունները
8. Գործունեության և հաշորդակցման դերը անձի զարգացման մեջ
9. Անձի զարգացման և ձևավորման գործոնները
10. Անձը որպես դաստիարակության օբյեկտ և սուբյեկտ
11. Դաստիարակություն, ինքնադաստիարակություն, վերադաստիարակություն հասկացությունները և դրանց փոխկապվածությունը
12. Տարիքային փուլերը դպրոցականի անձնավորության զարգացման մեջ, դրանց բնութագրումը
13. Դաստիարակության նպատակի պրոբլեմը մանկավարժական գիտության մեջ
14. Անձի համակողմանի զարգացման խնդիրներն ու բովանդակությունը
15. Դաստիարակության գործընթացի կառուցվածքը, նրա երկկողմանի բնույթը
16. Դաստիարակության հիմնական օրինաչափություններն ու շարժիչ ուժերը
17. Դաստիարակության հիմնական սկզբունքները
19. Մտավոր դաստիարակություն, տեղը անձի համակողմանի զարգացման մեջ
20. Գեղագիտական դաստիարակության տեղը անձի համակողմանի զարգացման մեջ
21. Բարոյական դաստիարակության տեղը անձի համակողմանի զարգացման մեջ
22. ֆիզիկական և աշխատանքային դաստիարակության տեղը անձի համակողմանի զարգացման մեջ
23. Հասկացություն դաստիարակության մեթոդների և նրանց դասակարգման մասին
24. Դաստիարակության մեթոդների ընտրության արդյունավետ պայմանները
25. Անձի հասարակական գիտակցությունը ձևավորող մեթոդներ
26. Անձի գործունեության կազմակերպման և հասարակական վարքի ձևավորման մեթոդներ
27. Գործունեության և վարքի խթանման ու գնահատման մեթոդները
28. Կոլեկտիվի զարգացման փուլերը: Հեռանկարային գծերի համակարգը
29. Աշխարհայացքի ձևավորումը մանկավարժական գործընթացում
30. Դասղեկի աշխատանքի ֆունկցիաները, բովանդակությունը, ձևերը
31. Դպրոցականների բնապահպան դաստիարակություն
32. Արտադպրոցական և արտադասարանային աշխատանքի կազմակերպման սկզբունքները, խնդիրները և բովանդակությունը
33. Երեխաների դաստիարակությունը ընտանիքում: Ընտանեկան դաստիարակության արդյունավետության պայմանները
34. Հասկացություն դիդակտիկայի մասին: Դիդակտիկայի հիմնական հասկացությունները
35. Հասկացություն ուսուցման գործընթացի մասին, նրա կառուցվածքը
36. Ուսուցման գործընթացի ֆունկցիաները: Նրանց փոխմիասնությունը
37. Ուսուցչի գործունեության կառուցվածքը ուսումնական գործընթացում
38. Յուրացման գործընթացի կառուցվածքը
39. Ուսուցման տեսակները, դրանց բնութագրումը
40. Ուսուցման գործընթացի մեթոդաբանական հիմունքները
41. Ուսուցման գործընթացի շարժիչ ուժերն ու օրինաչափությունները
42. Ուսուցման սկզբունքների և կանոնների բնութագրությունը
43. Ուսուցման գիտականությունը
44. Գիտակցականության և ակտիվության սկզբունքի դերը ուսուցման մեջ
45. Սիստեմատիկության և հաջորդականության սկզբունքը

46. Ջննականությունն ուսուցման մեջ
47. Գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների կայունության սկզբունքը
48. Ուսուցման մատչելիության սկզբունքը և իրականացման կանոնները
49. Հասկացություն կրթության բովանդակության մասին, նրա որոշման գիտական հիմունքները
50. Ուսումնական պլան, ծրագիր, դասագիրք
51. Միջառարկայական և ներառարկայական կապերի կենսագործման նշանակությունը
52. Ընդհանուր հասկացություն ուսուցման մեթոդների և հնարների մասին, նրանց դասակարգումը
53. Ուսուցման խոսքային մեթոդներ
54.Ուսուցման զննական մեթոդներ
55.Ուսուցման գործնական մեթոդներ
56. Հասկացություն ուսուցման կազմակերպման ձևերի մասին
57. Դասը որպես ուսումնական գործընթացի կազմակերպման հիմնական ձև: Դասի տիպաբանությունն ու կառուցվածքը
58. Ուսուցչի նախապատրաստվելը դասին: Թեմատիկ և համդասյա պլանավորում
59. Ուսումնական էքսկուրսիաները, տեսակները, նշանակությունը: Անցկացման մեթոդիկան
60. Դասի արդյունավետության բարձրացման ուղիները ժամանակակից դպրոցում
61. Տնային ուսումնական աշխատանքի կազմակերպումը
62. Ուսման մեջ ետ մնալու պատճառները և նրանց հաղթահարման ուղիները
63. Աշակերտների գիտելիքների գնահատումը: Գնահատման նորմերը, տարբեր մոտեցումներ գնահատման նկատմաբ
64. Կրթության համակարգի ղեկավարման կառուցվածքը
65. Մանկավարժական վարպետության կառուցվածքը, ձևավորումը
66. Ներդպրոցական ղեկավարումը, սկզբունքները, բովանդակությունը, մեթոդներն ու ձևերը
67. Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական գործընթացի պլանավորումը
68. Սովորողների տնտեսագիտական դաստիարակությունը
69. Ուսուցման տեխնոլոգիա
70. Դաստիարակության տեխնոլոգիա:

14.4. Գնահատման չափանիշները[16].

Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝

Երկու ընթացիկ ստուգումների գումարային 40 միավոր՝ ընդհանուր գնահատականի 40%-ը:

1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-10 շաբաթ)

- Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝
  Ընթացիկ գրավոր ստուգման համար նախատեսված են 4 հարցեր, յուրաքանչյուր հարցի համար՝ 5 միավոր:

[16] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

- Գնահատման չափանիշները՝
  - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը,
  - Առարկայի իմացություն:

2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 19-20շաբաթ)

- Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝
  20 կետից բաղկացած հարցախույզ, յուրաքանչյուրի համար՝ 1 միավոր:

- Գնահատման չափանիշները՝
  - Առաջադրված հարցերի ճիշտ պատասխանը,
  - Առարկայի իմացությունը:

4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (40միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
  - Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում,
  - Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում,
  - Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում,
  - Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման առկայություն
  - Անձնական թղթապանակի կազմում, կարգավորում:

5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
  - Ստեղծագործական մոտեցման առկայություն,
  - Հետազոտական աշխատանքի առկայություն,
  - Ինքնուրույն դատողություններ,
  - Առաջարկություններ:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ **031301.00.6** Հոգեբանություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6 ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ հոգեբանության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ 132 Մանկավարժություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ կուրս 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">56</td><td>Դասախոսություն</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">64</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Օգնել ապագա ուսուցիչներին ձեռք բերելու մանկավարժական տեսական գիտելիքներ և ձևավորել անհրաժեշտ կարողություններ և հմտություններ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

• մանկավարժության առարկան, հիմնական հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները,
• մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները,
• անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները,
• անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը,
• կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը,
• ուսուցման գործընթացի էությունը,
• ուսուցման սկզբունքները,
• ուսուցման մեթոդները և միջոցները,
• ուսուցման կազմակերպման ձևերի էվոլյուցիոն զարգացումը,
• դասը որպես ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև,
• ուսուցման գործընթացի ախտորոշումն ու վերահսկումը,
• ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում,
• դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը,
• դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները,
• դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները,
• դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը,
• դաստիարկության բաղադրամասերը,
• դպրոցավարություն,</td></tr>
</table>

	տնօրենի գործառույթները *դպրոցում գործող խորհուրդները:* *Հմտություն* *ներկայացնել մանկավարժության հիմնական հասկացությունները,* *արդյունավետ օգվտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից,* *իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները,* *իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը,* *իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը,* *ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը,* *ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները,* *կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները,* *արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում,* *տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային,* *տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին:* *Կարողունակություն* *մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը,* *տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն* *ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը,* *ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմասատավորմանը,* *տնօրենի, փոխտնօրենների, ուսուցիչ-դաստիարակի կոմպետենցիաների գաղափարագրմանը* *մանկավարժական վարպետությանը:*
Դասընթացի բովանդակությունը	**ԹԵՄԱ 1Մանկավարժության առաջացումը. օբյեկտը, առարկան և խնդիրները** Մանկավարժությունը որպես գիտություն դաստիարակության մասին, նրա ծագումն ու զարգացումը: Մանկավարժական հիմնական հասկացությունները: Մանկավարժական գիտության համակարգը: Մանկավարժության կապը հարակից գիտությունների հետ: Մանկավարժությունը որպես գիտություն և արվեստ: Ժամանակակից մանկավարժական տեսությունների ընդհանուր բնութագիրը: Գիտամանկավարժական հետազոտության մեթոդոլոգիան և մեթոդները: Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանական հիմքը: Գիտամանակկվարժական հետազոտության մեթոդների ընդհանուր բնութագիրը: Մեթոդների դասակարգումն ըստ բովանդակության և ձևի:

	Գիտամանկավարժական հետազոտությունների մեթոդների կատարելագործման ուղիները: **ԹԵՄԱ2. Անձնավորության զարգացման գործընթացը:** «Զարգացում» և «Դաստիարակություն» հասկացությունների բնորոշումը: Դաստիարակության դերը և տեղը անձի ձևավորման գործոնների համակարգում: Հասարակական միջավայր: Դերը անձի ձևավորման գործում: Հասկացողություն տարիքի և տարիքային առանձնահատկությունների մասին: Տարիքային պարբերացում: Առանձին տարիքի դպրոցականների զարգացման առանձնահատկությունները: Համակողմանի կրթությունը և անձնավորության դաստիարակությունը: Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության պատմության մեջ: Համամարդկային դաստիարակության ծրագիրը: Անձնավորության դաստիարակության խնդիրները և բովանդակությունը: **ԹԵՄԱ 3.** Ուսուցման գործընթացի էությունը, սկզբունքները Հասկացողություն դիդակտիկայի մասին: Ուսուցման տեսության մեթոդաբանական հիմքը: Ուսուցման գործընթացի հիմնական օղակները: Ուսուցման գործընթացի հիմնական օրինաչափությունները: Ուսուցման սկզբունքները: Հասկացողություն ուսուցման սկզբունքների և կանոնները մասին: Զննողականության սկզբունքը: Գիտակցության, ակտիվության և ինքնուրույնության սկզբունքը: Համակարգվածության և հաջորդականության սկզբունքը: Գիտելիքների կայունության սկզբունքը: Մատչելիության սկզբունքը: Ուսուցման սկզբունքների միասնությունը: **ԹԵՄԱ 4**. Ուսուցման մեթոդները: Հասկացողություն ուուցման մեթոդների մասին: Ուսուցման մեթոդներին ներկայացվող պահանջները: Ուսուցման մեթոդների ժամանակակից դասակարգումը: Պրոբլեմային ուսուցման մեթոդները: Ծրագրավորված ուսուցման էությունն ու մեթոդները: Գիտելիքների ստուգման և գնահատման մեթոդները: **ԹԵՄԱ 5**.Ուսուցման կազմակերպման ձևերը, կրթության համակարգը Հասկացողություն ուսուցման կազմակերպման ձևերի մասին, նրանց պատմական զարգացումը: Դասը որպես ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև: Դասերի տիպաբանությունը և կառուցվածքը: Ուսուցչի նախապատրաստումը դասին: Թեմատիկ և համդասյա պլանավորում: Ուսումնական էքսկուրսիաներ, նրանց տեսակները, նշանակությունը և անցկացման մեթոդիկան: Տնային ուսումնական աշխատանքները, դրանց հանձնարարմանը և կատարմանը ներկայացվող մանկավարժական պահանջները: Ուսուցման բովանդակությունը: Հասկացողություն կրթության

	բովանդակության մասին: Կրթության բովանդակության ձևերը: Կրթության բովանդակության որոշման գիտական հիմունքները: Միջառարկայական և ներառարկայական կապերը: Ուսումնական պլանների, ծրագրերի և դասագրքերի բնութագիրը: **ԹԵՄԱ 6**. Դաստիարակության գործընթացի էությունը Դաստիարակության տեսությունը որպես մանկավարժական գիտության բաղկացուցիչ մաս: Դաստիարակության գործընթացի հիմնական օրինաչափությունները; Դաստիարակության գործընթացի շարժիչ ուժերը: Դաստիարակչական գործընթացի արդյունավետության բարձրացման ուղիները: Դաստիարակչական գործընթացի սկզբունքները, դրանց ներկայացվող պահանջները: **ԹԵՄԱ 7**. Դաստիարակության մեթոդների ընդհանուր բնութագիրը: Ընդհանուր հասկացողություն դաստիարակության մեթոդների, հնարքների և միջոցների մասին: Դաստիարակության մեթոդների կիրառման արդյունավետության պայմանները: Դաստիարակության մեթոդների ժամանակակից դասակարգումը: **Թեմա 8** Կոլեկտիվի սահմանումը: Կոլեկտիվի կառուցվածքը: Կոլեկտիվի ձևավորման փուլերը և զարգացման հեռանկարային գծերը: Կոլեկտիվ և անձնավորություն: **ԹԵՄԱ 9** Բարոյական դաստիարակություն: Հասկացողություն բարոյական դաստիարակության մասին: Բարոյական դաստիարակության նպատակը, խնդիրները և բովանդակությունը: Բարոյական դաստիարակության ուղիներն ու միջոցները: Բարոյական զգացմունքների դաստիարակումը: Աշակերտների սեռական դաստիարակություն: **ԹԵՄԱ10**.Գեղագիտական դաստիարակություն: Հասկացողություն գեղագիտության և գեղագիտական դաստիարակության մասին: Գեղագիտական դաստիարակության խնդիրները և բովանդակությունը: Գեղագիտական դաստիարակության մեթոդները և միջոցները: Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես գեղագիտական դաստիարակության միջոց: Ստեղծագործական ընդունակությունների զարգացումը և գեղագիտական գործունեության կազմակերպումը: **ԹԵՄԱ 11**. Աշխատանքային և այլ դաստիարակությունների հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ: Աշխատանքային դաստիարակությունը անձի համակողմանի կրթության և դաստիարակության գործում: Աշխատանքային դաստիարակության հիմնական խնդիրները, բովանդակությունը: Աշակերտների աշխատանքային գործունեության կազմակերպումը: Աշխատանքային դաստիարակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Դպրոցականների պրոֆեսինոնալ կողմնորոշումը և աշխատանքային դաստիարակությունը

	ԹԵՄԱ12. Դպրոցի կառավարման հիմունքներ Ժողովրդական կրթության կառավարման ու ղեկավարման ընդհանուր հիմունքներ: Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ղեկավարումը: Ուսուցիչը դպրոցի կառավարման համակարգում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ Երկու ընթացիկ ստուգումների գումարային 40 միավոր՝ ընդհանուր գնահատականի 40%-ը: 1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-10 շաբաթ) ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Ընթացիկ գրավոր ստուգման համար նախատեսված են 4 հարցեր, յուրաքանչյուր հարցի համար՝ 5 միավոր: ▪ Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: 2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 19-20շաբաթ) ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ 20 կետից բաղկացած հարցախույզ, յուրաքանչյուրի համար՝ 1 միավոր: ▪ Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացությունը: 3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) ▪ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ▪ Գնահատման չափանիշները՝ - ներկայություն: 4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) ▪ Գնահատման մեթոդը՝ - Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում, - Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում, - Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում, - Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման առկայություն - Անձնական թղթապանակի կազմում, կարգավորում: 5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ

	20միավոր) ▪ Գնահատման մեթոդը՝ - Ստեղծագործական մոտեցման առկայություն, - Հետազոտական աշխատանքի առկայություն, - Ինքնուրույն դատողություններ, - Առաջարկություններ:
Գրականություն	Պարտադիր Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե. 2004 Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն, Ե. 1977 Գ. Ե. Ղուկումյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Ե. 2005 Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2,, Ե. 1986 Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ, Ե. 1976 Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժական ընդհանուր հիմունքներ, Ե. 1999 Լեոնտև, Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները, Ե. 1968 А. С. Макаренко, Педагогическая по эма, М. 1979 Сластенин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Шиянов Е. Н., Педагогика, М. 2004 И. П. Подласый, Педагогика, М. 2003 Б. П. Есипова, Основы дидактики, М. 1967 Крышвенко . л. П Педагогика, М. 2005 А.С. Агафонова «Практикум по общей педагогике», Москва, Санкт-Петербург 2003 Լրացուցիչ Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա», Երևան, 1962թ. Ժ.Ժ. Ռուսսո «Էմիլ կամ դաստիարակության մասին», 2 հատոր, Երևան, 1960թ.,1962թ.., Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկեր», 2 հատոր, Երևան, 1958թ., 1959թ Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներին», 1840